

3/2023. (. ....) igazgatói utasítás

a Kecskeméti Katona József Múzeum

**középtávú stratégiai és fejlesztési koncepciójáról,
intézkedési tervéről**

Kecskeméti Katona József Múzeum (a továbbiakban: Múzeum) jelen Igazgatói utasítás 1. számú mellékletét képező,

Kecskeméti Katona József Múzeum
középtávú stratégiai és fejlesztési koncepciója,
intézkedési terve
2023-2027

a fenntartó általi jóváhagyás napját követő naptól kötelező érvényűnek tekintendő és elrendelem alkalmazását.

Az utasítás személyi hatálya

Az utasítás személyi hatálya kiterjed a Múzeum valamennyi szervezeti egységére és a Múzeum valamennyi alkalmazottjára. Az utasításban foglaltak végrehajtása valamennyi, az utasítás hatálya alá tartozó személy számára kötelező, akik jelen igazgatói utasítás Függelékében található Megismerési nyilatkozat aláírásával igazolják megismerését.

Hatályba léptető és záró rendelkezések

A fenntartó általi jóváhagyás napját követő napon lép hatályba.

Kecskemét, 2023.

Dr. Rosta Szabolcs
múzeumigazgató

1. számú melléklet

**A Kecskeméti Katona József Múzeum
középtávú stratégiai és fejlesztési koncepciója,
intézkedési terve**

2023-2027

TARTALOM

1. Alapelvek, értékrend - Az intézmény általános jellemzői
  1. 1. A Kecskeméti Katona József Múzeum múltjának főbb fejezetei
  1. 2. A Kecskeméti Katona József Múzeum felépítése
  1. 3. A Kecskeméti Katona József Múzeum személyi állománya
  1. 4. A Kecskeméti Katona József Múzeum jogszabályban meghatározott feladatai
  1. 5. A Kecskeméti Katona József Múzeum intézményeinek működési engedélyben meghatározott gyűjtőköre és gyűjtőterülete
  1. 6. Küldetésünk
  1. 7. A Kecskeméti Katona József Múzeum környezete
  1. 8. Az ismeretterjesztő-oktató múzeum

2. Helyzetelemzés – Az eddig elért és a jövőben fenntartandó eredmények
  2. 1. Élő múzeum, vonzó kiállítás kínálat
  2. 2. Tudományos centrum
  2. 3. Pályázati rendszer
  2. 4. Régészeti feladatellátás racionalizálása
  2. 5. Bevételek növelése
  2. 6. Egyéb megvalósult eredmények
  - 2.7. Ingatlanok állapota
  - 2.8 Egyéb megvalósult eredmények

3. Stratégiai fókuszterületek

4. Jövőkép és célkitűzések - Középtávú fejlesztési tervek 2023-2027
  4. 1. Megőrzendő eredmények, folytatásra váró feladatok
  4. 2. Új prioritások,

5. Záró rendelkezések

1. ALAPELVEK, ÉRTÉKREND

Az intézmény általános jellemzői

1. 1. A Kecskeméti Katona József Múzeum múltjának főbb fejezetei

Kecskemét város közgyűlése 1898-ban szavazta meg múzeum létesítését, melyet a Városháza épületében helyeztek el. A múzeum régészeti, néprajzi és várostörténeti anyagát a nagy elődök, Kada Elek, Szilády Károly, Madarassy László, Szabó Kálmán kezdték gyűjteni.

A gyűjtemény 1924-ben került a vasútkerti Nyári kaszinó épületébe, melynek legtöbb terme kiállítási célokat szolgált. A világháború alatt jelentős károkat szenvedett a tárgyananyag.

1962-ben megalakult a megyei múzeumi szervezet, melynek központja a Katona József Múzeum lett. A kecskeméti múzeumi részleg időközben több intézményhez és épülethez jutott, köztük raktárhoz, a Klebelsberg-féle iskolához és a Cifrapalotához.

2012-13-ban két lépcsőben szűnt meg a megyei múzeumi szervezet, mely előbb állami, majd 2013. január 1.-el, városi önkormányzati fenntartásba került. Így jött létre a mai állapot: a Kecskeméti Katona József Múzeum, besorolását tekintve vármegyei hatókörű városi múzeum. 2020. november 1-vel a munkatársak közalkalmazotti jogviszonya a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkaviszonnyá alakult át.

A nyolc telephellyel rendelkező intézmény 2023. január 1-vel tovább bővült, átvette a Népi Iparművészeti Gyűjtemény működtetését.

A megyei múzeumi szervezet lebontása Kecskemét szempontjából rávilágított arra, hogy az elmúlt évtizedek során a központ súlyosan meggyöngült. A vidéki intézmények alapvetően jó infrastruktúrával rendelkező, többségében jó állapotú épületeinek, nagy gyűjteményeinek és viszonylag magas munkatársi létszámának elvesztésével megmutatkozott Kecskemét intézményeinek különösen rossz helyzete. Az elmúlt évtized feladata az erősen alulreprezentált állomány létszámának növelése, a bérek versenyképessé tétele, a többségében rossz állapotú és infrastruktúrájú épületek megújítása, raktárhiány csökkentése, és a kiállítások megújítása volt.

A múzeum életének szempontjából jelentős nehézséget jelentett és jelent mind a mai napig anyagi biztonságunk legfőbb elemének, a beruházásokhoz kapcsolódó régészeti feladatellátásnak a változó jogi környezete. A költségvetés helyzetét ismerve nem túlzás azt állítani, hogy létkérdés a régészeti munkálatok megtartása a Múzeum számára.

1. 2. A Kecskeméti Katona József Múzeum felépítése

A vármegyei hatókörű városi múzeum tagintézményei: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában

Katona József Múzeum,

Kecskeméti Katona József Múzeum „Cifrapalota” Kiállítóhelye,

Kecskeméti Katona József Múzeum Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely,

Kecskeméti Katona József Múzeum Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény,

Kecskeméti Katona József Múzeum Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye,

Kecskeméti Katona József Múzeum Népi Iparművészeti Gyűjteménye

Kecskeméti Katona József Múzeum Műtárgy és Eszközraktára

Kecskeméti Katona József Múzeum Raktárbázisa

A Vasútkertben álló Katona József Múzeumban, a jelenlegi igazgatósági épületben 1996-ban bontották le az utolsó kiállítást. Jelenleg raktárak, könyvtár, restaurátorműhely és irodák találhatóak benne. Az Iskolatörténeti Kiállítóhely a 2015. évben szűnt meg a fenntartó és a minisztérium által is engedélyezve, a valós állapotokat figyelembe véve. Jelenleg raktárként működik. A nagykőrösi Raktárbázis kizárólag műtárgyraktározásra használt.

A Kecskeméti Katona József Múzeum jelenleg öt intézményegységben tart fent állandó és időszakos kiállításokat, illetve látja el közönségkapcsolati feladatait.

1. 3. A Kecskeméti Katona József Múzeum személyi állománya

A Kecskeméti Katona József Múzeum országos szinten az egyik legkisebb létszámmal működik a megyei jogú városok múzeumi szervezeteinek tekintetében. Engedélyezett létszáma 68 fő ebből 58,5 fő szakmai, 9,5 fő technikai alkalmazott.

Az összetett feladatrendszer sikeres ellátása ezen felül további, megbízási szerződéssel vagy határozott idejű munkaszerződéssel dolgozó munkavállalók szükségszerű alkalmazását is igényli.

A humán erőforrás bővítése folyamatos, az 2018. évi 51 főhöz képest jelentős a növekedés. Nemcsak számbeli növekedés történt, hanem az egyes munkakörökben szakképzett, idegen nyelveket beszélő, fiatal munkatársakat foglalkoztatunk. A feladatok magasszintű ellátása

érdekében szükséges a munkaköröket folyamatosan a felmerülő igényekhez és az adott időszak kihívásaihoz, feladataihoz igazítani.

1. 4. A Kecskeméti Katona József Múzeum jogszabályban meghatározott feladatai

Vármegyei hatókörű városi múzeumként intézményünk szolgáltatásaival, információs rendszerével, szakmailag jól felkészült munkatársaival a vármegye és a vármegyeszékhely alapvető fontosságú intézménye. E besorolásában állami feladatai keretében többek között területileg illetékes múzeumként régészeti szaktevékenységet végez, továbbá a szellemi kulturális örökség védelmével kapcsolatos helyi tevékenységek koordinálását, szakmai támogatását, és gyűjtőkörében szakmai tanácsadást folytat, s muzeológiai, múzeumpedagógiai és restaurálási szakmai-módszertani központként működik.

A jelenlegi, a múzeum működését és feladatait szabályozó jogszabályok közül a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján:

37/A. § (2) A muzeális intézmény

- a) a társadalom szolgálatában áll,
- b) a közösség számára nyilvános,
- c) a közösségekkel, településsel aktív kapcsolatot tart,
- d) alaptevékenysége körében nem gazdasági haszonszerzés céljából jön létre,
- e) a kulturális javakhoz széles körű és egyenlő hozzáférést biztosít.

(4) A muzeális intézmény a kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása érdekében:

- a) a kulturális javak egységes szaktudományos szempontok szerint, tudományos szaktevékenység keretében kialakított, nyilvántartott és dokumentált együttesét őrzi, gondozza és kiállításon bemutatja,
- b) biztosítja a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségét,
- c) kultúrákövetítő, közművelődési tevékenységével hozzájárul az egész életen át tartó tanulás folyamatához,
- d) közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat rendez,
- e) együttműködik a nevelési-oktatási intézményekkel és múzeumpedagógiai programjaival segíti az iskolai és az iskolán kívüli nevelés céljainak elérését,

- f) elvégzi a kulturális javak múzeumpedagógiai célú feldolgozását, folyamatosan megújuló múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programkínálatot biztosít,
- g) turisztikai vonzerejének felhasználásával, a látogatóknak nyújtandó szolgáltatásokkal helyi és országos szinten elősegíti a gazdaság élénkítését.

42. § A múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény, amely a kulturális javakat és a szellemi kulturális örökség elemeit tudományos, örökségvédelmi, oktatási és ismeretátadási céllal gyűjti, megőrzi, feldolgozza, kutatja és kiállítja, továbbá egyéb formákban közzé teszi. Tevékenységével elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.

(2) A múzeum feladata – a 37/A. §-ban meghatározottakon túlmenően – a működési engedélyében meghatározott gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak

a) gyűjteménygondozása, ennek keretében azok

aa) gyarapítása,

ab) nyilvántartása,

ac) állományvédelme,

b) tudományos feldolgozása és publikálása,

c) hozzáférhetővé tétele, ennek keretében

ca) állandó és időszakos kiállítások rendezése,

cb) közművelődési és múzeumpedagógiai programok és kiadványok biztosítása,

cc) a kulturális javak digitalizálása,

cd) a kutatási tevékenység biztosítása .

(4) A múzeum:

a) szabad kapacitásai terhére kiállítások megrendezésével, kulturális javak kölcsönzésével, valamint tudományos, állományvédelmi és közönségkapcsolati tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatást nyújthat.

45/A. § (1) A vármegyei hatókörű városi múzeum gyűjtőköre legalább öt muzeológiai szakágra terjed ki, gyűjtőterülete a vármegye és a vármegyében lévő megyei jogú városok közigazgatási területe.

(2) A vármegyei hatókörű városi múzeum – a 37/A. §-ban és a 42. § (2) bekezdésében foglalt feladatokon túlmenően – állami feladatai keretében:

- a) vagyonkezelője az alapleltárában és jogszabály szerinti külön nyilvántartásában szereplő kulturális javaknak,
- b) gyűjtőterületére kiterjedően
  - ba) végzi a jogszabályban meghatározott régészeti szaktevékenységeket,
  - bb) szakmai nyilvántartása alapján jogszabályban meghatározottak szerint adatokat szolgáltat a régészeti lelőhelyekről,
  - bc) a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti leletet vagy lelőhelyet a kulturális örökség védelméről szóló törvényben meghatározott intézménynek haladéktalanul bejelenti,
  - bd) jogszabályban meghatározottak szerint részt vesz a régészeti feltárás során előkerült régészeti leletek, továbbá a régészeti emlékek és a műemlékek vissza nem építhető vagy a helyszínen meg nem őrizhető töredékei és tartozékai elhelyezésében,
  - be) jogszabályban meghatározottak szerint részt vesz a védetté nyilvánított területek ellenőrzésében,
  - bf) gyűjtőkörében szakmai tanácsadást folytat a muzeális intézmények szakmai együttműködése, munkájuk összehangolása, valamint az egyéb kulturális javak védelme érdekében,
  - bg) részt vesz a szellemi kulturális örökség védelmével kapcsolatos helyi tevékenységek koordinálásában és szakmai támogatásában,
  - bh) muzeológiai, múzeumpedagógiai, képzési és restaurálási szakmai-módszertani központként működik.

1. 5. A Kecskeméti Katona József Múzeum intézményeinek működési engedélyben meghatározott gyűjtőköre és gyűjtőterülete

Katona József Múzeum gyűjtőköre: régészet, történelem, numizmatika, néprajz, képzőművészet, iparművészet, irodalomtörténet.

Gyűjtőterülete: Bács-Kiskun vármegye közigazgatási területe, országos gyűjtőterületű gyűjtemény a képzőművészeti és az iparművészeti gyűjtemény.

A Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely gyűjtőköre: játéktörténet (néprajz, iparművészet).

Gyűjtőterülete: Magyarország közigazgatási területe, valamint a nemzetközi és kétoldalú egyezmények figyelembevételével a világ valamennyi országa, ahol az érintett kulturális javak fellelhetők.

Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény gyűjtőköre: néprajz – gyógyszerésztörténet, orvos történet, népi gyógyászat; ipar-és technikatörténet.

Gyűjtőterülete: Bács-Kiskun vármegye közigazgatási területe.

Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye gyűjtőköre: képzőművészet.

Gyűjtőterülete: országos gyűjtőterületű.

Kecskeméti Katona József Múzeum „Cifrapalota” Kiállítóhelye: régészeti, történeti, néprajzi, képző- és iparművészeti témájú kiállítások.

Népi Iparművészeti Gyűjtemény gyűjtőköre: néprajz, népi iparművészet

Gyűjtőterülete: országos gyűjtőterületű.

1. 6. Küldetésünk

Küldetésnyilatkozatban deklaráltuk, hogy az intézmény elsődleges célja és egyben feladata a gyűjtőterületéhez és gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak védelme, a múzeum fennállása óta gyűjtött kulturális javak gondozása, tudományos feldolgozása s hozzáférhetővé tétele a kecskeméti, a vármegyében és a vármegye határain túl élők, a külföldiek számára.

A múzeumi szféra folyamatos átalakulása megköveteli a muzeális intézmény működési filozófiájának újragondolását, 21. századi követelményekhez igazítását. Ennek keretében célunk, hogy mind arculatában, mind tartalmában újszerű, modern, és időtálló legyen, vagyis kiállítási, kutatási, gyűjteménykezelési és kommunikációs gyakorlatában a kor kihívásaihoz igazodjon. A közönség múzeumba invitálása versenyképes szolgáltatások felmutatásával lehetséges, a korizlést is figyelembe vevő, de a múzeum évszázados tudományos szerepét is szem előtt tartó ismeretterjesztő, kulturális programok, művelődési lehetőségek ajánlásával. Ennek eléréséhez elengedhetetlen a marketing.

Múzeumunk a társadalom szolgálatában áll, társadalmi feladatunk az intézmény létrejöttétől eltelt csaknem 120 év alatt összegyűjtött értékek közvetítése. Elkötelezettek vagyunk az intézmény társadalmi megbecsültségének megtartása mellett, ennek gyakorlati megvalósításáért a nyitottság elvét valljuk: a széles közönség számára nyilvános, a kecskemétiakkal aktív kapcsolatot tartó, a kutatókat, múzeumlátogatókat partnerként kezelő szolgáltató intézményként kívánunk működni.

A helyi és országos kultúrkincset nemcsak őrizni és bemutatni akarjuk, hanem népszerűsíteni is, segítve az egész életen át tartó tanulást. E filozófiánk megvalósításához elengedhetetlen a közművelődési, múzeumpedagógiai tevékenység magas szintű művelése, a kecskeméti oktatási-nevelési intézményekkel kialakított szoros együttműködés, és a felnövekvő generációk megszólítása.

Fejet hajtva a vármegye és székhelye történetében, kultúrájában, képzőművészetében jelentős alkotók, személyek (Kodály Zoltán, Kada Elek, Katona József, Tóth Menyhért) emléke előtt, megőrizve gyűjteményeinkben tárgyaikat, országos jelentőségű alkotásaikat. Feladatunk a kortárs művészet bemutatása, felkarolása.

Küldetésünk a kultúra és a tudomány szakembereinek szolgálata, mely érdekében harmonikus munkakapcsolatokat építünk ki a város, a vármegye és az ország kulturális, tudományos és művészeti műhelyeivel, felsőoktatási intézményeivel, szakmai szervezeteivel s a társintézményekkel. Kiemelt célunk, hogy gyűjteményeink, adatbázisunk a kutatások bázisává váljon a tudományok művelői s a laikus érdeklődők számára egyaránt.

Fontosnak tartjuk nemzetközi kapcsolataink ápolását annak érdekében, hogy intézményünk nemzetközi elismertsége és a határokon átnyúló kapcsolatok intenzitása tovább növekedjen.

1. 7. A Kecskeméti Katona József Múzeum környezete

A Kecskeméti Katona József Múzeum elsődleges társadalmi környezetét Kecskemét, mint a környék gazdasági, kulturális és fesztiválközpontja jelenti. Az intézmény földrajzi vonzáskörzetét elsősorban a város adja, de a környékbeli településekről, valamint az ország távolabbi településeiről valamint külföldről is érkeznek látogatók.

Rendkívül fontos a múzeum kapcsolata a nevelési-oktatási intézményekkel. Óvodás kortól a középiskolás korosztályig kínálunk programokat, melyek leírásánál meghatároztuk a célzott korosztályt, a fejlesztendő kompetenciákat, és a kapcsolódó tantárgyakat. Kiállításaink az alsó tagozatban az olvasás, a környezetismeret, felső tagozatban és középiskolában a történelem, a hon-és népismeret, a művészettörténet, az irodalom tantárgyakhoz kapcsolódnak leggyakrabban. A programkínálat a kiállításokra épül, korosztályok szerint tagolódik, és minden múzeumi szakágba bepillantást enged. Speciális iskolák közül az autista csoportok és értelmi fogyatékos gyermekek csoportjai keresik fel a foglalkozásokat.

A sajtóval való kapcsolattartás intenzív és szervezett. Központi e-mail címről továbbítjuk a meghívókat és programokat, sajtóanyagokat. Nagy érdeklődésre számot tartó kiállítások esetén már a rendezés időszakában tudósítjuk a sajtót az eseményről. A vármegyei sajtó

mellett kiváló a kapcsolatunk az országos média képviselőivel is. Intenzíven fejlődtek az elmúlt években az azonnali tájékoztatást adó közösségi média felületeink, a tájékoztatás egyik alappillérvé váltak.

A múzeum kapcsolatban van városi és vármegyei civil szervezetekkel és szakmai kamarákkal, akiknek munkája szorosan kapcsolódik a város életéhez. Rendezvényeiknek helyet biztosítunk. Ugyancsak élő kapcsolatot ápolunk a történelmi egyházakkal.

Kecskemét bővelkedik kiemelkedő, országos vagy akár nemzetközi hírű kulturális intézményben. A múzeum tradicionálisan jó viszonyt ápol a kecskeméti kulturális élet meghatározó szereplőivel, melynek további gyakorlati fenntartása a feladatunk. A város kulturális intézményeinek átalakítása, profiltisztítása a Katona József Múzeumot is érinti, új egységgel gyarapodott.

Kiváló példája a város intézményeinek és szervezeteinek nagy kulturális vállalása, a Múzeumok Éjszakája rendezvény, mely évről évre megmutatja, hogy lehetséges országos szinten is kiemelkedően teljesíteni, szoros együttműködés és együttgondolkodás révén.

1. 8. Az ismeretterjesztő-oktató múzeum

A múzeumok kiemelt feladata az ismeretanyag átadása a nagyközönség számára kiállítások, előadás-sorozatok, vetélkedők, könyvbemutatók, tárlatvezetések, konferenciák alkalmával.

A Cifrapalota és a Szórákaténusz Játékmúzeum egyik legsikeresebb területe a múzeumpedagógia. A munkatársak e területbe fektetett munkája és a gondos tervezés eredményeképpen szemléletes, élvezhető, könnyen elsajátítható ismereteket kínálnak óvodás kortól középiskolás korosztályig. A programsorozatok illeszkednek az intézmények jellegéhez, az állandó kiállítások mellett az időszakos tárlatokat is feldolgozzák.

Kijelölt hétvégéken komplex programokat: családi napokat, foglalkozásokat szervezünk, melyek az egész család számára nyújtanak tartalmas szórakozást. A szülők a gyerekekkel együtt tudnak kiállítást nézni, tárlatvezetést hallgatni, ismereteket szerezni és szórakozni.

2. HELYZETELEMZÉS

AZ EDDIG ELÉRT ÉS A JÖVŐBEN FENNTARTANDÓ EREDMÉNYEK

2. 1. Élő múzeum, vonzó kiállítás kínálat

A közönségkapcsolatok, a látogatóbarát múzeum, a múzeumpedagógiai tevékenység, a múzeum és oktatás összekapcsolása, a színvonalas állandó és időszakos kiállítások, a múzeumi turizmus, a megfelelő sajtókapcsolat és a marketingtevékenység jelentik azt a dinamikus megjelenést, amely biztosítja a múzeum arculatát, a társadalom elvárásainak teljesítését. Természetesen az alap kutatások színvonalának fenntartása nélkül mindez veszélybe kerülhet, tartalmát veszítheti.

„Az ismeretekben túltengő, de látványban szegényes vagy értelmezhetetlen kiállítás napjaink élményközösségnek nevezett, folyamatos kép- és hangfogyasztásban élő polgárai számára elfogadhatatlan.” (Kárpáti Andrea) A fenti idézet mottóként tekintve a korszerű, innovatív, érdekesítő és látványos kiállítások megvalósítását tűztük ki célul. A múzeum is piaci szereplő: az emberek szabadidejének eltöltéséért versengünk! Alternatívája kell, hogy legyünk egyéb szabadidős tevékenységeknek, a látogató figyelméért, érdeklődéséért pedig tennünk kell. Kiállítási koncepciónk is a közönségbarát, gondosan megtervezett, látványos tárlatokat részesíti előnyben.

Az elmúlt évek kiállításainak közös jellemzője:

- Viszonylag nagy költségvetésű kiállítások.
- Pályázati (vagy nagyjából pályázati) támogatásból valósultak meg.
- Team munkában készültek, egy részüket projekt-szemlélettel terveztük.
- Nagy látogatószámot, ezzel együtt magas jegybevételt eredményeztek.
- Jelentős marketingtámogatást biztosítottunk.
- A civil szféra, magánygyűjtők, egyesületek bevonása révén múzeumunkat „Kecskeméti példa”-ként emlegeti a szakma.
- Többségében vándoroltathatóak, ami más múzeumokkal együttműködve energia-, idő- és költségkímélő.
- A multimédia kiemelt alkalmazásával olyan korosztályokat is megszólítottunk, melyek érdeklődése csak a digitális tartalmakkal kelthető fel.
- Nem féltünk különleges installációk, modern design megálmodásától.
- A hitelességet nem feláldozva a látvány oltárán, munkatársaink komoly szakmai háttér kutatómunkát végeztek a témákban.

A kecskeméti kiállítások bekerültek az országos vérkeringésbe, ezek során a magyar kulturális élet kiemelkedő intézményeivel és szervezeteivel alakult ki kiváló kapcsolat. A szakmai szereplők elismerésén kívül még jelentősebb egzakt eredmény, hogy a 2020. évi nagy bezárásokig megkészszerztük a látogatószámot és a jegybevételt. Különösen fontos, hogy megvalósított kiállításaink nem egysíkúak, azaz nem egy gyűjteményre és

szakembergárdára épülnek. Köztük képzőművészeti, régészeti, néprajzi vagy történeti kiállítás egyaránt van, sőt legtöbb esetben munkatársaink csapatmunkában, átfedéssel valósították meg azokat.

Kiemelt jelentőséggel bírtak a nagy országos vándorkiállítások, A Seuso-kincs 2018-ban és A magyar géniusz 2022-ben, melyeknek helyi szervezésével és menedzselésével nagy tapasztalatra tettek szert kollégáink. E tárlatok jellemzően nagy közönség-érdeklődésre tartottak számot, kiemelkedő műtárgyanyagot mutattak be, és regionális jelentőséggel bírtak.

Múzeumpedagógiai küldetésünk Kecskemét és tágabb vonzáskörzetében élő 4-14 éves gyermekek, diákok megismertetése a helyi paraszti és polgári kultúra tárgyi és szellemi örökségével, történelmi múltjával, a kecskeméti művésztelep alkotóinak remekeivel, színvonalas, élvezetes tárlatvezetések, előadások, valamint színes, motiváló, kreativitást fejlesztő gyermekfoglalkozások és közösségi programok keretében. Mottónk: „Jövők céltalan a múlt ismerete nélkül”

A 2020-21. év komoly kihívások elé állította a múzeumokat, hiszen hagyományos lehetőségei egyik pillanatról a másikra eltűntek. Ebben az időszakban intenzív online tevékenységet folytatott az intézmény: virtuális kiállítások készültek, ismeretterjesztő céllal útnak indítottuk a virtuális múzeumpercek rovatot, gyermekek számára pedig a kreatív múzeumperceket.

2. 2. Tudományos centrum

„A Kultúránk fennmaradását tekintve elengedhetetlen hangsúlyozni, hogy múzeumaink olyan tudományos diszciplínák művelői és letéteményesei, alap kutatások felelősei is, amelyek nélkül a nemzeti múltunkkal, a tudomány megközelítésével – az MTA néhány intézetét és egyes felsőoktatási intézményünk némely tanszékét kivéve – semmiféle intézmény nem foglalkozik.”
(dr. Horváth Ferenc)

A múzeumok szerepkörének változása, az új múzeumi szemlélet megvalósítása kétségtelenül csökkentette a múzeumok tudományos munkájára fordítható energiát. Ennek ellenére a gyűjteményekkel kapcsolatos szakmai munka, a Kecskemétre és környékére, a vármegyére vonatkozó történeti, néprajzi és régészeti vagy képzőművészeti kutatások, gyűjtések alapvető feladatunk.

Fontosnak tartjuk a tudományos munkára irányuló törekvések lehetőség szerinti támogatását, ezért a doktori iskola elvégzését határozottan támogatja a múzeum.

Az elmúlt évek humánpolitikájának következtében jelentősen megemelkedett a fiatal, magasan képzett, idegen nyelveken beszélő szakmai munkatársak száma, mely szintén örvendetes a tudományos munka színvonalának további emelése szempontjából.

Együttműködéseinket kiszélesítettük, mind külföldi intézmények, mind az országos áramlatot meghatározó régebbi és új tudományos partnerek irányába, tényleges tartalommal megtöltve azokat.

Tudományos eredményeink közül kiemelkedik a Bács-Kiskun vármegye középkori emlékeinek feltárására irányuló interdiszciplináris kutatás-sorozat, melynek révén két summa cum laude Phd. fokozattal emelkedett Múzeumunk tudományos szintje. Továbbá említésre méltó a 2010 év óta megvalósuló Bugacmonostori feltárás, mely európai mércével is kiemelkedő és egyedülálló műtárgyállománnyal gazdagítja közös örökségünket. Mindezek eredményeképpen a Kecskeméti Múzeum visszanyerte 100 évvel ezelőtti rangját a magyar középkor kutatásában.

2. 3. Pályázati rendszer

A Kecskeméti Katona József Múzeum szakembergárdája nagy tapasztalatokra tett szert pályázatok előkészítése és lebonyolítása terén, alkalmas az intézmény szakmai pályázatainak lebonyolítására.

A pályázati rendszer sikeres elemét jelentik a szakmai pályázatok, melyeket kollégáink kiemelkedő mennyiségben írnak meg és adnak be, jelentősen hozzásegítve az intézményt a szakmai színvonal fenntartásához. A pályázatok programok lebonyolítását, kiállítások létrejöttét, könyvek megjelenését, a gyűjtemények állományvédelmét finanszírozták. A Kubinyi Ágoston Program pályázatait a Cifrapalotában, a Szórákaténuszban és az Orvostörténeti Gyűjteményben finanszírozták a megújulást, az EFOP pályázati kerete hátrányos helyzetű diákok múzeumlátogatását tette lehetővé, a Magyar Génius program ugyancsak a Cifrapalotában az állandó kiállítás megújítását és az infrastrukturális fejlesztést segíti, a Magyar Művészeti Akadémia kortárs kiállításokat támogat.

2. 4. Régészeti feladatellátás racionalizálása

A 2000-es évek második fele, majd a 2010-es évek első időszaka a múzeumok életében, különösen a régészeti feladatellátás tekintetében, hatalmas átalakulásokat hozott. A törvényi változások alapjaiban formálták át a régészeti munkavégzést, az ezzel együtt járó

kötelezettségeket és jogokat. A jogszabályi környezet az azóta eltelt két évtizedben sok változáson ment keresztül. Ehhez alkalmazkodni kellett a beruházások minden szereplőjének, de különösképpen a múzeumi rendszernek.

Hitvallásuk: *„az új elvárásoknak való megfelelés, a munkálatok magas színvonalának fenntartásával.”*

Az új kor kihívásainak megfelelni kizárólag új szemlélettel, a folyamatokat áttervezve, a korábbiaktól eltérő, rendkívül rugalmas rendszert kiépítve lehetett. A cél a korábban működő költséges beruházások helyett, 21. századi szintű, a nemzetgazdasági érdekeket szem előtt tartó szolgáltatást nyújtani, amely mindenkor és szigorúan a szakma szabályainak megfelelően jár el. A munkavégzést a mintaszerű kapcsolattartás, a partneri viszony kialakítása, a kölcsönös megbecsülésen nyugvó munkakapcsolat és a szerződéseket betartó, gyors, pontos és precíz munkavégzés jellemzi. Mindehhez kimagasló gazdasági hatékonyság járul.

Strukturális megújítás során a Kecskeméti Katona József Múzeum kialakította a régészeti feladatellátás rendszerét. A tervezés, a munkafolyamatok kidolgozása, a szakembergárda toborzása, az infrastrukturális feltételek megteremtése összetett feladatrendszert alkotnak. A Kecskeméti Katona József Múzeum beruházásokkal kapcsolatos régészeti munkálatait a Régészeti Osztály végzi. Egyszerre több helyszínen, több szakembergárda végez régészeti feladatot a vármegye területén.

Az ásatások kapcsán soha nem látott mennyiségű régészeti anyaggal gazdagodott a múzeum. A nagyarányú feltárások következtében unikális, tudománytörténeti szempontból is jelentős emlékek kerültek felszínre. Az új, már a gyűjteményi munkát is magában foglaló stabil rendszer következtében minden leletanyag egy éven belül restaurált és leltározott állapotban kerül a múzeumba.

A társadalmi hasznosulás terén is jelentős előrelépést lehet elkönyvelni, hiszen a szisztematikusan feldolgozott anyagok igen hamar kerülnek a szakmai és civil nyilvánosság elé tanulmányok, népszerűsítő cikkek, előadások és kiállítások formájában.

Az elmúlt évek munkájának eredményeként a gazdasági élet szereplői egyenrangú partnerként kezelik az intézményt. A múzeumban felhalmozott tudás és emberi erőforrás lehető legjobb kihasználásával a 21. század követelményeinek megfelelő, a közösség számára szükséges és hasznos feladatot teljesít. A Múzeum a gazdasági élet szereplőjévé vált, a múzeumi tudás pedig a gazdasági életben hasznosítható tudássá.

Mindezen szisztematikusan felépített, országosan is elismert rendszer következtében a múzeum bevételei növekednek, a régészeti feladatellátásból származó bevételek jelentős

mértékben hozzájárulnak az intézmény működési költségeihez, bevételi kötelezettségének jelentős hányadát ebből finanszírozza az intézmény.

A létszámában az országos átlagtól elmaradó, támogatását tekintve a vármegyei hatókörű múzeumok tekintetében hátrányos helyzetű Kecskeméti Múzeum a földrajzi fekvéséből származó előnyök és kedvező gazdasági környezet mellett az évtizede tartó, módszeres, előrelátó építkezésnek és szervezésnek, kiterjedt kapcsolatrendszerének illetve munkatársai országos szinten is kiemelkedően magas színvonalú munkájának köszönheti a kiemelkedő régészeti bevételeket. Kiemelten fontos a Régészeti Osztály szinten tartása, szükség esetén fejlesztése, infrastrukturális helyzetének javítása – hisz ez hosszútávon megterülő folyamat.

Bács-Kiskun vármegye területén található középkori emlékek felkutatást célzó projekt hosszú évek óta folyik, térinformatikai, régészeti, fémkeresős módszerekkel. Ennek során közel 100 új középkori templomos faluhely vált ismertté és jelentős mennyiségű, eddig nem látott színvonalú Árpád kori, középkori anyag került be a múzeumba a vármegye teljes területéről. A projekt társadalmi hasznosulása, hogy a helyi közösségeknek kézzelfoghatóvá válik hiteles múltjuk, erősödik a helyi identitás.

A korábban a vármegyében is hatalmas pusztítást okozó illegális fémkereső tevékenység visszaszorítása érdekében szerződéses együttműködést kötött a múzeum múzeumbarát fémkeresősökkel, melynek eredménye kiemelkedő mennyiségű és minőségű leletanyag, illetve ebből rendezett kiállítás.

2. 5. Bevételek növelése

A Kecskeméti Katona József Múzeum költségvetésének bevételi oldalát meghatározzák a saját bevételek, melyek a Múzeum bevételeinek közel 2/3 részét jelentik. Alapvetően két jelentősebb csoport alkotja ezt, a bevételek mintegy 5 %-át jelentő jegybevételek, terembérek és egyéb készletértékesítések, valamint a 95%-ot kitevő régészeti bevételek.

Az elmúlt időszakban az új kiállítási koncepció révén számszerű emelkedést figyelhetünk meg a jegybevételek tekintetében.

A terepi régészeti feladatok racionalizálása nagyobb bevételi többletet jelent.

2.6 Raktárhelyzet

A Katona József Múzeum műtárgyállománya korábban saját épületben lévő tizenhat raktárhelyiségben, valamint két bérelt raktárban és bérelt konténerekben volt elhelyezve. A

bérelt raktárakban régészeti anyag, döntően csont és kerámia, és nagyméretű néprajzi fa tárgyak voltak. A múzeum műtárgyraktárai rendkívül zsúfoltak voltak.

A Katona József Múzeum épületeiben található műtárgyraktárak felújítása folyamatos. Egyes raktárak festése, páramentesítése a múzeum bevételeinek függvényében történik. A rendkívüli zsúfoltságot azonban ez nem enyhíti.

A múzeum kiemelkedő régészeti tevékenységet végez, a régészeti gyűjtemény nagyarányú fejlődése, a korábban nem látott mennyiségű múzeumba kerülő műtárgy szükségessé tette a raktárhelyzet végleges megoldását.

A fenntartó múzeumi raktár céljára vásárolt Nagykőrösön épületet, ahol 900 m² alapterületű régészeti és 116 m² néprajzi raktár létesült.

A Nyomási iskola egyik helyiségében képzőművészeti raktár kialakítására került sor. Itt a naiv gyűjtemény valamint a képzőművészeti gyűjtemény egy részének elhelyezésére van lehetőség.

A naiv szoboranyag látványraktár keretében került a közönség elé.

2.7 Ingatlanok állapota

A múzeumi feladatok ellátását szolgáló intézmények vagyonkezelője a Kecskeméti Katona József Múzeum. Épületeink nagy része műemlék, állapotuk változó. Az elmúlt években a múzeum lehetőségeinek függvényében újíttotta fel az épületeket. Tetőjavítások, külső felújítások, ablakfelújítások és cserék, belső felújítási munkák történtek minden intézmény esetében, de jelentős forrásigényű felújításokra van szükség. A kialakult energiahelyzetben egyre sürgetőbb az épületek energetikai korszerűsítése. Fűtéskorszerűsítésre minden intézményben szükség van, gázkonvektorok vagy elavult kazánok biztosítják a fűtést. Külső hőszigetelés a műemlék épületek esetében nem megoldható.

A Katona József Múzeum vasútkerti épületében 1996-ban végleg bezárták a kiállításokat, azóta irodaként, raktárként, műhelyként funkcionál. Homlokzati felújítása három oldalon megtörtént, egy oldalán forráshiány miatt elmaradt. A főbejárat lépcsőjének cseréje szintén megtörtént. A belső terek állapota elavult, elhasználódott, teljes körű felújításra szorulnak. A villanyhálózat felújítása megkezdődött.

A Cifrapalota Kiállítóhely belső általános állapota megfelelő, belső felújítások folyamatosak (festés, parkettacsiszolás, kamerarendszer bővítése, tűzjelző rendszer és világítástechnika cseréje) A látogatói igényeknek megfelelő fejlesztések, légkondicionálás kialakítása, akadálymentesítés folyamatban vannak. A fűtéskorszerűsítés megoldásra váró probléma. 2021. tavaszán a Zsolnay majolikamezők egyike lezuhant a homlokzatról. Az épület összes

pirogránit mezője lebontásra került az életveszélyes állapot megszüntetése érdekében. Az ablakok állapota életveszélyes, kieséssel fenyeget. Az épület jelenleg állványozva és dekorhálóval takarva, a külső homlokzatának műemléki felújítása, pirogránit díszek restaurálása és visszahelyezése, ablakok javítása szükséges.

A Szókraténusz Játékmúzeum és Műhely épületében jelentős felújítások történtek az elmúlt években, új kiállítás épült, nyílászárók cseréje van folyamatban, csatornacsere és udvarrekonstrukció történt. A fűtéskorszerűsítés, tetőtér hőszigetelése, a nyílászárók cseréjének folytatása, valamint akadálymentesítés megoldása szükségszerű.

A Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye, a műemlék Bánó-házban található. A Kecskemét szívében álló, egykori mezővárosi jelleget tükröző épület a kisebb, „ad hoc” jellegű renoválások ellenére is omladozó állapotban van, a falak vizesedése miatt a vakolat folyamatosan problémás. Teljes műemléki felújításra szorul.

Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény műemlék épületének külső renoválása 2016-ban, belső felújítása 2019-20-ban megvalósult. A tető ideiglenes javítása megtörtént, de 2022-re kritikus állapotba került, a beázás folyamatos, teljes körű felújítást igényel.

A Népi Iparművészeti Gyűjtemény, az egykori Serház műemlék épület fűtés és világításkorszerűsítésre szorul, illetve az épület egy, kiállítóhelyként nem használt szárnyának állapota kritikus.

A Nyomási iskola és a nagykőrösi Raktárbázis általános állapota kielégítő.

2. 8. Egyéb megvalósult eredmények

- A személyi állománynak a valós feladatokhoz rendelt átalakítása az elmúlt 10 évben folyamatos volt. Jelentősen fejlődött a közönségkapcsolati terület és a múzeumpedagógia.
- A Múzeumban egyrészt régi elmaradásokból kifolyólag, másrészt a fenntartóváltásokkal együtt jelentkezett az intézményi szabályzatok, dokumentumok kiadása, megalkotása. A szabályosságra törekedve elkészültek illetve módosításra kerültek a szükséges szabályzatok.
- A régészeti feladatellátáshoz szükséges gépjárműpark lecserélése és bővítése megtörtént.
- Folyamatos a számítástechnikai eszközök cseréje, és egyes eszközök, pl. nyomtatók racionalizálása. A gépek átlagéletkora jelentősen csökkent. Az irodai munkavégzéshez szükséges jogtisztá szoftvereket és szakági programokat (kiadványszerkesztés, térinformatika, képszerkesztés) megvásároltuk.

- A Katona József Múzeum alagsorában lévő, felvizesedett, penészes, leamortizált restaurátor műhely felújítása és korszerűsítése tovább folytatódott modern eszközök és a munkavégzéshez szükséges vegyszerek, eszközök beszerzése folyamatos.
- Az intézményi marketing feladatokhoz piackutatást végeztetett az intézmény, mely feltárta a fogyasztói igényeket, a piaci méretet és piaci potenciált, és ez alapján pozicionálta az intézményt, valamint meghatározta a marketingkommunikáció elemeit. Ezzel párhuzamosan megtörtént az arculat újratervezése. Az intézmények egymáshoz illeszkedő logokat kaptak, a médiában megjelenéseink egységes kinézetet.

3. STRATÉGIAI FÓKUSZTERÜLETEK

SWOT analízis segítségével ábrázoljuk és elemezzük az intézmény erőforrásait. Az ábra az intézményi jellemzőket úgy rendezi, hogy azok az adott stratégiai területen erősségnek vagy gyengeségnek minősülnek. A SWOT-elemzés különböző módszertanok használatával létrehozott olyan input, mely ötleteket nyújt az adott stratégiai terület jelen és jövőbeni helyzetét illetően, és mindezt vizuálisan jól megjeleníthető, jól kommunikálható formában teszi.

A Kecskeméti Katona József Múzeum és tagintézményeinek SWOT táblája

Strengths - Erősségek: belső tényezők: pozitív tényezők, amik megfelelően működnek és lehet rájuk befolyást gyakorolni, hogy még jobban működjenek.	Weaknesses - Gyengeségek: belső tényezők: olyan elemek, amik nem jól működnek, de lehet rájuk befolyással bírni, hogy jobbak legyenek.
<ul style="list-style-type: none"> • Kecskemét és Bács-Kiskun vármegye meghatározó kulturális intézménye • jól képzett, tapasztalt és elkötelezett munkaerő • jelentős számú és kiemelkedő jelentőségű gyűjtemények, műtárgyegyüttesek • kiterjedt szakmai kapcsolatrendszer • kiemelt edukációs szerepvállalás, jó kapcsolat az oktatási intézményekkel • széleskörű program és eseménykínálat, intézmények pozicionálása • neves országos kulturális eseményekhez való kapcsolódás • megújított állandó tárlatok • országos ismertség, pozitív imázs • iskolákkal való együttműködés • sikeres uniós pályázati és projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • forráshiány • alacsony bérek • marketing szakember hiánya • a múzeumokkal szembeni általános közömbösség, „korszellem” • az események, programok, rendezvények helyi lakosság felé való stratégiai szintű kommunikációjának hiánya • tagintézmények közötti információ torzulás fennállásának kockázata • épületek állapota valamint infrastrukturális felszereltségének minősége • modern, digitális megoldások alkalmazásának csekély száma • raktárkapacitás szűkössége • állományvédelmi feladatokban elmaradás

tapasztalatok <ul style="list-style-type: none"> • jó kapcsolat az intézményt fenntartó önkormányzattal • kiváló földrajzi elhelyezkedés, kedvező gazdasági környezet 	
Opportunities - Lehetőségek: külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, kedvező külső tényezők, melyekre építve kiaknázhatjuk az erősségeinket.	Threats – Veszélyek: külső tényezők: olyan korlátok, negatív külső adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, és amelyekkel célszerű számolnunk, mivel kockázatot is jelentenek.
<ul style="list-style-type: none"> • az Y generáció és családok aktív bevonása • pályázati források • a modern technika bevonása a kiállításokba • értékesíthető reklámfelületek • offline kitelepülések kulturális eseményekre • a népszerű, jól megragadható témákra épülő nagykiállításokra és kísérőprogramokra való igény • egyre növekvő internet penetráció és social media használat • iskolák aktív együttműködési igénye • látogatószám növekedés 	Veszélyek (negatív, külső tulajdonságok): <ul style="list-style-type: none"> • a társadalom megváltozott kulturális szokásai • felgyorsult életmód • a kikapcsolódást célzó, modern programlehetőségek növekvő száma • háborús helyzet miatti gazdasági visszaesés • a lakosság életvitelének korlátozása (pl: COVID'19 világjárvány, energiaválság) • csökkenő mértékű turizmus •

4. JÖVŐKÉP ÉS CÉLKITŰZÉSEK

KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI TERVEK 2023-2027

4. 1. Megörzendő eredmények, folytatásra váró feladatok

4.1.1. „Élő Múzeum – Családi Múzeum”

- *Közönségkapcsolat*

A nyitott múzeum megvalósításáért számtalan lépést tettünk az elmúlt években, melynek sikerét kiállításaink látogatottságában, társadalmi elfogadottságunkban tudjuk lemérni. A célunk, hogy a múzeum kívánatos és választható alternatívát nyújtson a szabadidős programok sorában. Ezen a piacon mi a megingathatatlan értékközpontúsággal, illetve azzal a tárgyi anyaggal és szellemi tudással tudunk kitűnni, amely a múzeumban felhalmozódik.

Múzeumi sajátosságaink miatt nem tudunk, de nem is célunk konkurálni közművelődési intézményekkel, a lényegét a tudományos háttér és a műtárgyanyag jelenti. A múzeumi program nem tetszőlegesen egymás mellé válogatott programok együttese, hanem mindegyik háttérében ott áll a kiállítás, a műtárgy, a szakmuzeológus és a tudományos ismeretek. Ez jelenti a különlegességünket, ezt képviseljük a mindennapok gyakorlatában.

Ugyanakkor ezt a tudást izgalmas, érdekes programokkal lehet eredményesen átadni. A látogatók számára egyre inkább az egyedi, különleges élményt, az együtt gondolkodás és játék élményét adó programok az érdekesek. A következő évek célja, hogy a már kidolgozott programok mellett egyre több színes, érdekes, a 21. századi látogató számára is szórakoztató programot kínáljunk. A tagintézmények összefogásával megvalósuló programsorozatokkal változatos, több napra kiterjedő, egymást kiegészítő, szórakoztató programokat kínálhatunk.

Felelős: múzeumpedagógusok, közművelődési szakemberek

Határidő: folyamatos

- *Családbarát múzeum*

Kiemelten kezeljük a gyermekek, fiatalok részvételét programjainkon. A Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely a magyar múzeumpedagógia bölcsője, ahol a gyermekek és családok értékalapú szórakoztatását évtizedek óta kiemelkedő színvonalon látják el munkatársaink. Ugyanakkor a Szórákaténusz programjai, koncepciója is megérett az újragondolásra.

Hasonlóan magas színvonalú családi programokat kínál a Cifrapalota Kiállítóhely és a Népi Iparművészeti Gyűjtemény – mindkettő a saját profiljának megfelelő témakörben.

A programok tervezésénél kiemelt szerepet kapnak a komplex, egész családnak élményt jelentő alkalmak, amihez gasztronómiai élményeket is kapcsolunk.

Felelős: múzeumpedagógusok, közművelődési szakemberek

Határidő: folyamatos

- *Múzeumpedagógia*

Célunk, hogy a ma élő ember, korunk fiatalsága ismerje meg múltját, ősei örökségét, mert az elmúlt korok tapasztalata segítheti jövőnk építését, kulturális örökségünk fennmaradását, és mindezek továbbadását a jövő nemzedéknek. A múlt ismerete erősítse a tanulók identitását, a magyar néphez való tartozását. A foglalkozások keretében táguljon a fiatalok ismeretének tárháza, a közvetlen tapasztalatszerzés révén alakuljon ki bennük környezetükhöz való tudatos alkalmazkodás, a környezet védelme, az egészséges életmódra való törekvés. A szép tárgyakkal való találkozás fejlessze a szépérzékét, a vizuális kultúrát, a szép tárgyak iránti igény kialakulását. Múzeumpedagógiai foglalkozásaink szorosan kapcsolódnak egyes iskolai tantárgyakhoz, a Nemzeti Alaptantervhez és a helyi tantervhez, valamint hozzájárulnak a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

A múzeumpedagógiai munkakörben alkalmazott dolgozók kiemelt feladataiként az aktuális kiállítások izgalmas, a szórakozva tanulást elősegítő múzeumpedagógiai foglalkozások

kidolgozását és megtartását tűzik ki célul. Mindezekben belül a drámapedagógia, kézműves foglalkozások, interaktív előadások, felfedező/nyomozó játékok és tárlatvezetések szerepeltek az elsődleges múzeumpedagógiai módszerek között.

Felelős: múzeumpedagógusok, közművelődési szakemberek

Határidő: folyamatos

- *Marketingtevékenység erősítése*

Az utóbbi években jelentős mértékben átalakultak a lakosság kultúrafogyasztási szokásai, amelyhez a Kecskeméti Katona József Múzeumnak és tagintézményei kommunikációjának is igazodnia kell. Felismertük, hogy változásra van szükség a látogatók számának növeléséhez, a fiatalabb generáció és a családok múzeumba csábításához. Bár egyre több országos rendezvény hivatott növelni a múzeumok és a kultúra népszerűsítését, mint a Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja de ez nem jelenti azt, hogy a múzeumlátogatásra egész évben népszerű kulturális programlehetőségként tekint a potenciális célközönség. Piackutatás és helyzetelemzés után megszületett az intézmény marketingstratégiája, melynek célja a Kecskeméti Katona József Múzeum és tagintézményei vonzerejének, az általuk szervezett események és kulturális attrakciók látogatottságának növelése, az információk hatékonyabb eljuttatása a helyi lakosság, illetve a városba látogató turisták felé.

Ennek elemei:

- látogatóbarát szolgáltatások kialakítása, a piaci keresletnek megfelelő új kínálati elemek bevezetése
- újszerű, innovatív eszközök és szolgáltatások létrehozása
- online és offline marketing

Mindezekhez elsődleges az online marketing alkalmazása, de a múzeum környezetében az offline marketing szerepe sem elhanyagolható. A modern marketingeszközök alkalmazása, arculattervezés, logóval ellátott emlék és ajándéktárgyak készíttetése elkezdődött, de a folyamat kiteljesedése a következő évek tervezett feladatai közé tartozik.

A marketingfejlesztések részeként megtörtént az intézmény arculati elemeinek cseréje, és megkezdődött egységes alkalmazásuk.

Felelős: közművelődési szakemberek, sajtóreferens, múzeumpedagógusok, informatikai szakemberek

Határidő: folyamatos

4. 1. 2. Szakmai feladatok

- *Tudományos központ erősítése*

Az elmúlt években a közönség irányába történő erőteljes nyitás mellett is igyekeztünk hangsúlyt fektetni a múzeum tudományos színvonalának megőrzésére, lehetőség szerinti erősítésére. Bár a külső hatások, a megváltozott elvárások, az intézményen belüli generációváltás és az alacsony létszám minden esetben a múzeum „hagyományos” szerepköréből farag le, a Múzeum szakmaisága erősödik, országos elfogadottsága egyre jelentősebb.

Több országos szintű tudományos műhellyel ápolunk jó kapcsolatot, melyek minden esetben valós együttműködések alapulnak. Hagyományosan jó viszonyt ápolunk az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontjával, a Magyar Művészeti Akadémiával valamint az egyetemekkel.

A külföldi kapcsolatok tradicionálisan a Kárpát-medence magyarok lakta területei, elsősorban Erdély és a Délvidék irányába mutatnak. Ebben nagymértékben támaszkodunk a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége által kialakított kapcsolati hálóra.

Egyértelmű feladatunk a minél szerteágazóbb külföldi kapcsolatrendszer tovább alakítása.

- *Cumania*

A Múzeum évkönyvének új szerkesztőbizottsága alakult. Célunk, hogy a kiadvány rangos szakmai tartalommal két évente megjelenjen.

Felelős: közművelődési szakemberek, múzeumpedagógusok, informatikai szakemberek, muzeológusok

Határidő: folyamatos

- *Szakmai továbbképzések*

Kifejezett szándékunk a munkatársak ösztönzése doktori tanulmányaik folytatására vagy elkezdésére, hiszen a tudományos fokozatokkal rendelkező munkatársak Múzeumunk rangját emelik. Fontosnak tartjuk a munkatársak szakmai továbbképzését, erre az elmúlt időszakban is több példa volt, és a jövőben is támogatni kívánjuk.

Felelős: közművelődési szakemberek, múzeumpedagógusok, informatikai szakemberek, muzeológusok, állományvédelmi szakemberek.

Határidő: folyamatos

- *Kecskemét város néprajza I-III. (Néprajzi monográfia)*

A néprajzi monográfia kutatása 2015 óta folynak. A munkába elsősorban a kecskeméti gyökerekkel rendelkező néprajzkutatókat, történészeket vontuk be. Sajnos sem a Kecskeméti Katona József Múzeum néprajzi adattára, sem a Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára nem tartalmaz számottevő kecskeméti anyagot, ezért a még élő szájhagyomány és forráskutatás alapján gyűjthető a néphagyomány. A nagyközönségnek szánt, több száz oldalasra tervezett monográfia hiánypótló munka, nagy restanciája a múzeumnak Kecskemét irányába. Ugyanakkor a 24. órában vagyunk az anyag gyűjtését tekintve.

A kötet kiadása kiadás kizárólag pályázati úton s a fenntartó támogatásával valósítható meg.

Felelős: néprajzkutató muzeológusok

Határidő: folyamatos

4. 1. 3. Régészeti feladatellátás

A mára kiépített rendszer országos szinten is kiemelkedő hatékonysággal működődik Kecskeméten. A beruházók, kivitelezők, a gazdasági élet egyéb szereplői is partnerként kezelik a Kecskeméti Múzeumot. A kapcsolat minden irányban harmonikus.

Alapvető feladatunk továbbra is, hogy a magyar nemzetgazdasági érdekek figyelembevételével óvjuk közös örökségünket, ugyanakkor segítői legyünk a Kecskemét környékén és a vármegye területén folyó beruházásoknak.

Sikereink kulcsa a nagy hatásfokkal működő, jól szervezett csapat. Ennek meg- és egybentartása kiemelten fontos feladata az elkövetkező éveknek is. A csoport szükség szerinti, az aktuális helyzetnek megfelelő infrastrukturális és személyi fejlesztése folyamatos feladat.

A fentiek megőrzése érdekében szükség van a fenntartó segítségére, melyet eddig is mindig megkaptuk. A harmonikus kapcsolat fenntartása az intézmény elemi érdeke.

Felelős: régészeti osztályvezető, régész muzeológusok, régésztechnikusok

Határidő: folyamatos

4.1.4 Személyi állomány megtartása és fejlesztése

az intézmény működésének kulcsa a jól képzett, elkötelezett, csapatban is helytálló személyi állomány bővítése és megtartása. Az elmúlt években minden lehetőséget megragadtunk, hogy az üres helyeket kiváló munkatársakkal töltsük fel. Megtartásukhoz elengedhetetlen feltétel a

bérek lehetőségeinkhez mért növelése mellett a stabil és kiszámítható munkahely, az előre lépési és továbbképzési lehetőségek valamint a pozitív munkahelyi légkör. Ezeket célunk fenntartani, és segítségükkel a munkatársakat a múzeumban tartani.

Felelős: múzeumigazgató, osztályvezetők

Határidő: folyamatos

4. 1. 5. Bevételek

A Kecskeméti Katona József Múzeum számára, országos viszonylatban kiemelkedő bevételi kötelezettség van előírva. Ennek döntő hányadát a régészeti jellegű munkák révén sikerül teljesíteni, több esetben meghaladni. A költségvetés tervezésénél azonban mindig gondként jelentkezik, hogy a jövő évi beruházások, jellegükből adódóan nem tervezhetők. A Múzeum bevételei ilyen szempontból kifejezetten ki vannak téve a külső hatásoknak, hiszen sem a vármegye területén folytatott beruházásokra, sem a felülről jövő jogszabályi változásokra érdeemben nincs befolyásunk. Ilyen szempontból a Múzeum költségvetése törékeny és ingatag. Mindemellett problematikus, hogy a tervezett költségvetési sorok módosítása csak évente néhány alkalommal, fenntartói előirányzat módosítással lehetséges, abban az esetben is ha a bevételi oldalt már túlteljesítette az intézmény.

A jövőben mindenképpen meg kell teremteni egy, a mostaninál rugalmasabb költségvetési rendszert, melyben a Múzeum éves bevételének megközelítőleg 1/3-át jelentő állami és fenntartói támogatás mellett nem kizárólag a saját bevételek szerepelnek. A jelenleg is érvényben lévő, költségvetési szisztéma szerint még az állományban lévő, kötelező állami feladatokat végző munkatársak fizetésének egy részét is csak a régészeti bevételekből tudjuk finanszírozni.

Felelős: régészeti osztályvezető, múzeumigazgató, gazdasági vezető

Határidő: folyamatos

4. 1. 6. Raktárfejlesztés

A Katona József Múzeum raktárhelyzete sokat javult az elmúlt időszakban. A régészeti gyűjtemény korszerű, nagy raktárat kapott Nagykőrösön.

A többi gyűjtemény azonban nehézségekkel küzd. A legnagyobb probléma a Cifrapalotában elhelyezett képzőművészeti gyűjtemény és a nagykőrösi Raktárbázison található néprajzi gyűjtemény esetében merül fel. Mindkét gyűjtemény nagysága bőven meghaladta a meglévő raktárkapacitásokat. A képzőművészeti anyag raktározására ideiglenes jelleggel kiállítótermet kellett lezárni. A megoldás mindkét esetben a raktárkapacitás bővítése.

Jellegénél fogva kisebb helyigényű, de ugyancsak raktárhiánnyal küzd a játéktörténeti gyűjtemény is, melynek gyűjteményi anyaga jelenleg a Játékmúzeum épületében található. A megoldás ez esetben is a bővítés.

A bővítések lehetséges színhelye a Cifrapalota padlásteré, a nagykőrösi Raktárbázison található nagyméretű udvar, valamint a Népi Iparművészeti Gyűjtemény udvara. Itt nemcsak a zárt raktár építése merül fel, hanem a mezőgazdasági eszközök tárolására alkalmas nyitott szín is. Lehetőségként figyelembe kell venni a város belterületén, önkormányzati ingatlanban megfelelő biztonsági és állományvédelmi feltételekkel rendelkező raktár kialakítását.

A kérdést a Múzeum saját erőből, a jelenlegi lehetőségeit tekintve nem tudja megoldani, a kérdésben a fenntartó hatványozott segítségére van szükség. Folyamatos pályázati lehetőségek figyelése, pályázatírás szükséges.

Felelős: múzeumigazgató, gazdasági vezető, gyűjteményvezetők

Határidő: folyamatos

4. 1.7. „Kecskeméti ség”

„A kecskeméti városi múzeum célja és rendeltetése, hogy összegyűjtse és megőrizze Kecskemét város és népe múltjának emlékeit: mindazt, ami e földön és a rajta lakó nép fejlődésének megmaradt szemléltetője, s ami a jelent a múlttal összeköti”. (Dr. Szabó Kálmán)

A múzeum fenntartója 2013 óta Kecskemét Megyei Jogú Város. A múzeumnak otthont adó település Kecskemét. A múzeum törzslátogatói a kecskemétiak. Programjaink az idelátogató érdeklődők mellett főként a város lakosságának szólnak, múzeumpedagógiai programjainkat a város iskolásai és kecskeméti családok veszik igénybe.

Természetes, hogy nagy figyelmet kívánunk fordítani a helyi társadalom folyamatosan változó, megújuló közművelődési igényeinek kielégítésére a helyi közművelődési hagyományokhoz kapcsolódva. Küldetésnyilatkozatunkban is deklarált célunk, hogy kecskeméti intézményként, a város egyik kulturális központjaként elsősorban a helyi kulturális élet alakításában vállaljunk szerepet. A múzeum elkötelezett aziránt, hogy az intézmény a város élő kulturális intézményeként működjön és érzékelhetően szerepet vállaljon Kecskemét kulturális fejlődésében. A jövőben is aktívan hozzá kíván járulni a lokálpatriotizmus és a helyi identitás erősítéséhez.

A kecskeméti diákcsoporthoz számára évek óta ingyenes a Múzeum intézményeinek látogatása.

Kiállításainkban eddig is hangsúlyt fektettünk a kecskeméti vonatkozásokra, és ez a továbbiakban is kiemelt cél. A hagyományos kiállítások mellett ezt a feladatot virtuális tárlatokkal, a honlapon és a közösségi médiában közzétett ismeretterjesztő írásokkal, illetve a korábban említett Cumania és Kecskemét város néprajzi monográfiájának segítségével is teljesítjük.

Felelős: múzeumigazgató, szakmai alkalmazottak

Határidő: folyamatos

4.1.8. Gyűjteményfejlesztés, gyűjteményi munka

A Múzeum klasszikus feladatai a gyűjtés – nyilvántartás – feldolgozás. Az utóbbi időben öröndetesen nagy szerephez jutott a közönségkapcsolatok szempontjából lényeges múzeumpedagógia. Ugyanakkor a múzeumi munka alapját adó tudományos feldolgozás prioritás. Az intézmény gyűjteménykezelési előírásait, selejtezési, revíziós szabályait és középtávú gyűjteményfejlesztési és állományvédelmi stratégiáját két külön szakmai szabályzat tartalmazza.

A gyűjteményekkel kapcsolatos munkavégzés kiemelt fontosságú a múzeumi szakmai feladatok között. A leltározás, a tárolás, az állományvédelem nagy odafigyelést igénylő, folyamatos, gyakran kevésbé látványos munkafolyamatok. Szükség van ezek során a kollégák egymást segítő kölcsönös munkavégzésére. Korszerű ismeretekkel rendelkező munkatársak a jogszabályoknak, napjaink elvárásának, a modern technika nyújtotta lehetőségeket kihasználva, a legkorszerűbb eljárásokat alkalmazva végezzék a feladatokat, ezzel elősegítve a műtárgyanyag megőrzését a következő generációk számára.

Felelős: múzeumigazgató, szakmai alkalmazottak

Határidő: folyamatos

4.2 Új prioritások

4.2.1 Digitalizálás

2016-ban készült el a múzeum első digitalizálási stratégiája. A tárgyak és dokumentumok folyamatos fotózása és szkennelése mellett a Muzeumdigitár rendszert használtuk. A számítógépes leltározásra való átállás érdekében 2023-ban megvásároltuk a Huntéka rendszert. A középtávú cél az első gyűjtemények számítógépes leltározásra való átállása. Az

évekig tartó folyamat első lépései 2023-ban megkezdődnek. Az érintett gyűjtemények: Régészeti gyűjtemény, Képzőművészeti gyűjtemény.

Az intézményi Digitalizálási Stratégia 2023-tól megújul.

Felelős: gyűjteményvezetők, informatikai szakemberek, igazgató

Határidő: folyamatos

4.2.2 Intézmények újrapozicionálása

Kecskeméten történeti hagyományai vannak a több intézményegységből álló múzeumi rendszernek. A Kecskeméti Katona József Múzeum tagintézményei a város reprezentatív részén helyezkednek el, melyek a belváros könnyen megközelíthető helyei, akár sétával elérhetőek.

E helyi adottságainkat újragondolva, az intézményeket újrapozicionálva, profiljukat egyértelművé téve az intézmény számára előnyös helyzetté fordítjuk a megosztottságot. A sokrétűségben és szerteágazóságban a lehetőséget látjuk. A tagintézmények jól strukturált, a közönség számára is egyértelművé tett irányai biztos tájékozási pontot jelentenek a látogatóknak, tudják hogy mely intézményünkben milyen témakörben találnak programokat. A kiállítások mellett az intézmények és azok udvara közösségi térként szolgálnak, ahol a széleskörű programkínálat és a kialakított terek lehetőséget adnak a tartalmas és sokrétű szórakozásra.

Cifrapalota – szecessziós palota a városközpontban

A városközpont emblematikus szecessziós épülete, kiállításai és programjai a képzőművészet, a történettudomány, a városfejlődés, a városközpont, a városépítészet a szecesszió és a régészet témaköre köré csoportosulnak. A képzőművészet és a polgári műveltség központja a Cifrapalota. Programjainak sorában, a remek akusztikájú Pávás terem miatt kiemelkedő helyet kap a klasszikus zene. A kiállítóhely fejlesztései és folyamatban lévő átalakításai a látogatói élmények, a komfortosság és a kényelem igen jelentős, de napjainkban elvárt emelkedését jelentik. A programok erősítését szolgálja a gasztronómia beemelése a kínálatba, a bor és a cukrászda témakörében.

A Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely – a gyermekközpont

Az egykori Játszóház negyven évvel ezelőtti alapítása óta központi szerepet játszik a kecskeméti családok életében. Az induláskor – a kor haladó irányzataival azonos sodorban - a népi kultúra alapjaira épült az intézmény, napjainkban azonban a gyermekkultúrát ennél jóval komplexebben értjük. A gyermekvilág része a népi hagyományok mellett a polgári játékkultúra, a 20. század második felének játékkultúrája, a modern digitális lehetőségek, a mozgásos, ügyességi, logikai, építő, és a szerepjátékok világa is – mindezt a gyermeki lélek őszinte, csodavárázó és rácsodálkozó, a szépre érzékeny világában. Célunk egy olyan szórakoztatva tanító és nevelő, modern, élményközpontú gyermekközpont kialakítása, ahol a népi, az iparművészeti és a polgári játékhagyományok valamint a hagyományos kézművesség mellett helyet kap a modern kor, a 21. század technikája is, hisz e kor gyerekeihez kívánunk szólni. Ezt a sokszínűséget ötvözve alakul az új gyermekbirodalom, a varázslat kulcsszó köré, egy varázslatos, élményt, esztétikumot, mintákat és szórakozást nyújtó világgal. Célunk a modernizáció, a múzeum által közvetített vitathatatlan értékelvűség mentén. Ennek megvalósításához a múzeum szomszédságában elhelyezkedő műemlék épület, a jelenleg szintén múzeumként működő Bánó-ház felújítása

A Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye

1976-ban nyílt meg a 18. századi műemlék épületben, a Bánó-házban. Az intézmény látogatottsága igen alacsony, állapota leromlott. A látogatói igényeket és a lehetőségeket figyelembe véve a gyűjtemény bemutatására érdemes más helyszínt keresni. Az épület, valamint a beépített belvárosban zöld szigetként megmaradt zárt udvara kiváló otthont adna a gyermekközpont tereinek. A létrejövő gyermekközpontú, generációkat összefogó, kulturális szórakoztató közösségi tér létrehozása tökéletesen illeszkedik Kecskemét arculatába.

Az Orvos és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény – az egészség otthona

Az intézmény egyedülálló műtárgyanyaga speciális területet ölel fel és mutat be. Eredeti gyűjteménye, a hagyományos orvoslás és gyógyszerészet eszközei mellett teret ad a természetgyógyászatnak is. Programjaiban a modern kor igényeit figyelembe véve a gyógynövényeknek, a természetes gyógymódoknak, az egészségmegőrzésnek, az egészséges életmódnak és a fenntarthatóságnak kívánunk teret adni. népies irányvonal

Népi Iparművészeti Gyűjtemény – a mezővárosi hagyományok és életmód bemutatóhelye

A Népi Iparművészeti Gyűjteménynek otthont adó nagyméretű épület infrastrukturális, szakmai és közönségkapcsolati téren is integrálódik a Katona József Múzeumhoz. A nagy terek és a zárt udvar sok lehetőséget rejt magában. Kecskemét, az egykori mezőváros néprajzi öröksége a város történetének szerves és megkerülhetetlen része, jelenleg nincs a közönség elé tárva. Az egykori Serház épületegyüttese lehetőséget ad ennek bemutatására, az épület és környezete alkalmas néprajzi központ kialakítására, a terek alkalmasak újragondolt, modern, és Kecskemétre koncentrálnó néprajzi kiállítás kialakítására. A tárlat tervezése során lehetőség van az etnográfiaival szoros kapcsolatban álló határterületek, a naiv művészet és a népi iparművészet bemutatására. E kevésbé látogatott gyűjtemények ismertsége is nő reményeink szerint egy új kiállítás keretein belül. A tervezési feladatokat az intézmény néprajzkutató munkatársai végzik.

Az udvar közösségi színtérként népi kultúrát bemutató programok helyszínévé válik. Ünnepekhez, évszakokhoz, munkaalkalmakhoz kapcsolódó komplex programok: bemutatók, foglalkoztatók, udvari játékok, kiállítások, koncertek, előadások, táborok, gasztronómiai bemutatók teszik vonzóvá a kínálatot.

Terveink között szerepel a hátsó udvari részen egy kültéri mezőgazdasági gép bemutatóhely kialakítása. Az intézmény jelentős gyűjteményét nyitott színek alatt tekinthetné meg a közönség.

Felelős: múzeumigazgató, tagintézmény-vezetők

Határidő: folyamatos

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen Középtávú stratégiai és fejlesztési koncepció, intézkedési tervet a Közalkalmazotti Tanács véleményezte.

A Kecskeméti Katona József Múzeum Középtávú stratégiai és fejlesztési koncepcióját, intézkedési tervét a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. § (4) bekezdés b) pontja alapján, a fenntartó jóváhagyásával adom ki.

Kecskemét, 2023.

